

Издава.
редакц. комитетъ

Редакторъ:
Др. П. Инджевъ

ЗЕМЛЕДЕЛСКА МИСЪЛЪ

Народенъ вестникъ за култура, кооператизъмъ и общественъ животъ.

Адресъ:
в. „Земледѣлска Мисълъ“
ул. Графъ Игнатиевъ
№ 995, гр. Шуменъ.

Абонаментъ:
за год. 40 л., за 6 мес. 25 л.

Брой 1 левъ.

Нѣкога и сега.

А днесъ по-вече отъ всѣкога, е необходимо единомислие и тактъ въ средитѣ на опозиционитѣ партии. Всѣки който мисли противното и раздухва междуособици, ще бжде извергнатъ и отреченъ. Едно време, когато бжлгарския народъ страдаше отъ робията на турцитѣ, смѣли и голѣми родолюбци казваха: — Не можемъ да търпимъ агарянската сждба на роба. Не искаме да се кланяме на агата — господаръ и да вилнѣе въ земята, която Господъ отреди да бжде наша родина. Ние сме човѣци и искаме човѣшки права и свободи!... Такива народни синове грабнаха оржие за да се биятъ по балканитѣ и умиратъ на бесилки заради идеала на България — Свободата.

Тѣ бѣха благославяни отъ потиснатия народъ свирепогонени и пребивани отъ турскитѣ власти и ругани отъ чорбаджиитѣ, които много се сърдѣха гдето се смущаваше спокойствието имъ и разваляше достлука съ силнитѣ на деня властници.

Днесъ България е свободна страна, понеже има бжлгарско управление. Днесъ въ земята, която дѣдо Господъ отдѣли да бжде наша родина вече не се развѣва пюскюла на турския властнически фесъ а се лѣска цилиндѣра на Бжлгарския министъръ и трака победоносно сабята на околийски началникъ. Както днесъ, така и въ далечното минало има въ нашето отечество хора които казватъ: — Не може да ни бие една брутална полиция по участъцитѣ и изборитѣ, не приемаме такава сждба на синове отъ еднѣ и сжщи баща, докато всичкитѣ блага сж опредѣлени само за блискитѣ на управницитѣ. Ще се боримъ за свободата и за почовѣшки животъ въ родината си, за да имаме утрешна нова възродена България.

Др. П. Инджевъ

Ст. Омарчевски въ Америка.

Отъ Януарий месецъ насамъ пребивава бившия министъръ и н. представителъ г-нъ Ст. Омарчевски въ Америка. Билъ е посрещнатъ много сърдечно и привѣтствуванъ отъ група бжлгари и представители на македонцитѣ. Повторното пребиваване на Омарчевски се дължи на поканата Карнегиевата фондация за миръ, да изучи Американската образователна система. Следъ пристигането си е билъ приетъ отъ г. Хаскелъ, подиректоръ на карнегиевата фондация и му съобщилъ че по разпореждане на Президента Бътлеръ, той може да се ползува свободно отъ услугитѣ на различнитѣ отдѣления на фондацията. Следъ това е билъ приетъ отъ голѣмия приятелъ на България г. Проф. Уйлямъ Ръселъ дяконъ при Колумбийския университетъ, президентъ на международния институтъ за образование и авторъ на книгата „Училищата въ България“. На срещата е присжстввалъ проф. Д-ръ Делманзо, голѣмъ искренъ приятелъ на България. Дватама професора се живо интересуватъ отъ културното ни развитие. Особено голѣмъ интересъ проявиха къмъ стопанското и финансово състояние на страната, заглавна причина на което тѣ признаватъ, тежестта на несправедливия Нйоски договоръ. Следъ това биде задържанъ на обедъ въ факултетния клубъ и представенъ на всичкитѣ професори и му съобщиха отъ страна на Института да обиколи щата Калифорния и се запознае съ най-модернитѣ учебни заведения и като му биде изработенъ планъ за тази обиколка. На 22 Януарий предъ конгреса на квалеритѣ г. Омарчевски говори върху положението на България. Сжщо той е билъ поканенъ на вечеря отъ редактора на свѣтовния в. „Ню-Йоркъ Таимс“, съ когото е въ приятелски връзки отъ две три години насамъ. Разговора на г. Омарчевски върху днешното състояние на България е публикувано въ 124 Американски и Канадски вестници. Омарчевски макаръ въ Америка не забранялъ приятелитѣ си тукъ. Той се обадилъ писмено до председателя на Земледѣл. Парламен. група.

Десертни американски лози ще намѣритѣ винаги на износни цени при Недѣлчо Сжвиновъ с. Бѣла Черква Търновско.

Изъ Окржжния съветъ.

Отъ 17 Февруарий се почнаха дебатитѣ на бюджета на Окржж. съветъ. Първи говори отъ името на земледѣл. група Петъръ Попивановъ отъ с. Арпларъ Попов. и се изказа за премахване излишнитѣ служби-направи сравнение между бюджетитѣ отъ 920 год. до днесъ и доказа че отъ 923 год. до сега бюджетитѣ сж фактивни и чрезъ тѣхъ се облагодетелстватъ разни паризани; така напр. презъ 923 год. председ. п. комисия получаваше 18,000 лв. годишно и 1200 лв. безочетни, а днесъ 18,000 лв. месечно, за-сегна изхвърляне синкспурнитѣ длжности; премахване гаража и автомобили; ветеринарнитѣ и санитарнитѣ участъци да се увеличатъ и каза че за персонала имъ 10 месеци не имъ е плащано.

За лихвения процентъ на земледѣл. кредитъ да бжде дългосроченъ и съ 5% отъ землед. банка. Следъ като говори по икономическото и стопанското положение на страната и сочи изхода отъ нея а именно: Възстановяване на консарцидма, даване пълна амнистия и премахване закона за защита на държавата, монополъ на земледѣл. произведения и образуване на народенъ кабинетъ. Втори говори Т. Бошнаковъ отъ с. Калайджии Шуменско, като се изказа въ сжщия духъ. Стана инцидентъ между земледѣл. група и сговора по поводъ предложението на Ст. Савовъ за издържане на държавнитѣ разплодни отъ общинитѣ. Отъ страна на сговора говориха председ. п. комисия Стойчевъ, Димит. Аврамовъ и др. Отъ демократитѣ говори Деню Тотевъ отъ попово който се изказа доста обективно. Отъ либералитѣ Дюкмеджиевъ — Шуменъ, Бюджета се прие при голѣмото давление надъ болшинството отъ страна на виднитѣ сговористи Хилми Чакаловъ, Д. Аврамовъ и Ст. Савовъ.

ХРОНИКА

Махмузлѣвския кметъ Цаню Юрдановъ назначава уволнения писаръ отъ председ. на тричленната комисия Иванъ Димитровъ, който се отчита въ присѣствието на Цаню Юрдановъ на секр. бирника за събирани суми такси горска паша и се указва злоупотребление отъ 8000 лв. Известно ли е това на Н.-Пазарския Ок. н-къ, който желае уволнение то на гимназиста и се назначава Димитровъ. За злоупотреблението е донесено на г-нъ прокурора. Г-нъ Н-ка нека провѣри и узнае какво става въ околията му.

Савва Урумовъ, се премѣсти въ писалището на адвокатъ г-нъ Асѣнъ Станевъ, отъ 1 мартъ т. година. Улица адвокатска гр. Шуменъ.

На 2 мартъ се отпразднува освобождението на България. — Ако отъ начало сме чувствали това освобождение, днесъ се чувства и празнува като „заробване“.

На 28 февруари читалище „Раковски“ въ с. Сакаръ Тепе Н. Пазар. изнесе съ успѣхъ пиесата „Илю Войвода“ Артиститѣ съ хубавата си игра направиха добро впечатление на публиката. Такива начинания при сегашнитѣ условия и подкрепа за читалището, заслужаватъ похвала.

Въ Върбица ще има пунктово земледѣл. събрание съ оратори Нар. предст. Йорданъ Абаджиевъ, Д. Даскаловъ и журналиста Никола Д. Петковъ.

Пролѣтъ иде, — на кжде сме

Тихъ вѣтъръ подухна, небето се изясня, топло слънце пеква и прогонва снега и студа. Селяка излиза отъ слупенитѣ си кжщурки, като хвърля погледъ къмъ полето — „неговитѣ булеварди и калдарѣми за разходка“ спомня си за веселата полска работа, макаръ една отъ тежкитѣ и изноряващи човѣка но е свикналъ съ нея.

До като се радва на хубавата природа и настѣпващата пролѣтъ му минаватъ тежки мисли презъ ума за неговия халъ. Тежки задължения, данаци неизплатени, невъзможност да се посрещне отъ най-необходимитѣ нужди. Студени трѣпки го обзематъ предъ перспективитѣ на бждащето, като едри капки сълзи се търкалятъ по стъклениитѣ му очи и бърже ги чисти за да не го забележатъ. Ами ония книги боноветѣ съ които ще плащаме данъци и то не всички има, а другитѣ задължения, земледѣл. банка и др. ще ни заробятъ. Умнитѣ управници, все башъ професори ни учатъ да изкарваме много жито а да му намѣрятъ пазари на добри цени немогатъ, защо? Защото днешнитѣ управници сж хора на банкитѣ и защищаватъ интереситѣ на богатитѣ, на капитала, като слагатъ всички тяжести върху грѣбнака ни, до като най-после се пречупи и станемъ безполѣзни и на тѣхъ и себе си.

Хр. Дянковъ.

Четете в.

„ЗЕМЛЕД. МИСЪЛЪ“

с. Тодоровъ.

Бедственното положение.

Че народа — бжлгарския се намира въ едно бедствено положение двѣ мнения нѣма; Какъ дойде, обаче, това положение и кой го докара, тукъ вече има задни мнения, които основно се различаватъ.

Въ публичнитѣ речи на управляющитѣ сговориски сатрапи и тѣхната преса, като признаватъ положението на гражданина производителъ за лошо, намиратъ, че то е вслѣдствие на войнитѣ и че кризата е световна вследствие на сврхпроизводство и че бжлгарския производителъ е почувствително уязвенъ отъ нея, понеже 85% отъ населението е производителъ на зърнени храни, които храни нѣмали пласиментъ и пр. Други намиратъ причината още и въ безработицата въ голѣмитѣ държави, която безработица намалявала консумацията. Трети намиратъ причината въ сговориската власт, която безмилостно разхищава народнитѣ средства отъ 9 юний до днесъ.

Въ историята на нашето племе отъ освобождението до днесъ има преживени и другъ пжтъ споански кризи. И ако за днешната се сочатъ като причина войнитѣ, то за по-ранушнитѣ е нѣмалъ войни. Отъ това следва че не сж само войнитѣ причина и че ако тѣ бѣха причина, за кризата щеше да почне да се чувствува още съ свършека имъ а то тъкмо обратното. Отъ 1918 до 1924 година подемътъ на бжлгарския селякъ въ производство бе на върхътъ на своята колмукационна точка. И не само зърненитѣ храни, отъ които и тогава имаше въ голѣмъ излишекъ, се продаваха на високи цѣни, но и всички сурови материяли, производство на сжщия селякъ, се използваха отъ индустрията ни при най-благоприятни условия. Както селянина бе съ пълна кесия съ пари, така бе и индустриалеца, търговеца, занаятчия и еснафъ.

Причина и то най-главната за днешното бедствено положение сж, били сж по-ранно и ще бждатъ за напредъ народняцитѣ въ управлението. И най-голѣмъ грѣхъ на 9-юнци е тая, че взеха въ срѣдата си народняшкитѣ котила, повѣрвайки имъ най-важнитѣ постове.

Народняцитѣ винаги сж биле за изсмукване на жизненитѣ народни сокове. Тѣ не само сж страници за постоянното тупане на брашнения чувалъ, тѣ сж винаги за обедняването на населението, счатайки, че икономически слабитѣ лесно ще яздятъ.

Въ редовете на народняцитѣ се числяха всички чорбаджии отъ турско време, а сега тѣхнитѣ синове и внуци. Тѣ сж кожудери безподобни—хайдуци безъ пушки.

Народняцитѣ днесъ се наричатъ сговористи, а поранно консерватори. Тѣ 99 фирми и идеи заменятъ, само и само близо до властѣта да бждатъ.

При освобождението на България бѣха не за самостоятелна и свободна България, а за задунайска губерния, а слѣдъ освобождението подаваха махзари на Турския султанъ, съ единствената цѣль темъ да бжде поверено управлението, тѣ да хазайничатъ за тѣхъ всички да работятъ.

Всички политически убийства сж тѣхно дѣло.

Бедственното положение на народа тѣ докараха презъ 1895—1899 год. при управлението на Стоиловъ, И тогава населението бе въ сжщото, ако не и по лошо положение. Управля-

ющитѣ тогава отрупаха народа съ акцизи и темъ подобни косвенни данѣци като отъ разхищение явилитѣ се дефицити покриваха съ заеми. Населението бѣ обедняло, липсваха пари, размѣната намалѣ, а земята се продаваше по 1—3 лева декаръ. Наследилитѣ ги прѣзъ 1899 год либерали за да спасятъ положението и да снабдятъ хазната съ срѣдства въведоха десѣтака, и съ тая мѣрка вмѣсто да оправятъ вежди, извадиха очи, това ги сграмоляса.

Сжщото така и презъ 1912 год. като за да замаглатъ всичко и да отвлекатъ вниманието на народа, обявиха Балканската война, която докара погромъ на държавата и нейнитѣ идеали.

Сжщото е и днесъ и винаги така ще бжде, ако управлението на страната бива поверявано на народняцитѣ. Тѣ повѣриха народната банка въ чужди ръце. Тѣ докараха финансовия капиталъ. И ако сключатъ еще единъ заемъ, България става чисто и просто французска колония.

Махне ли се народнячината отъ управлението на страната, бждетѣ сигурни че и стопанската криза тая чума за народа днесъ, ще се махна.

Културенъ подеиъ въ село.

Нека настоящето изнесе предъ цѣлото българско общество онѣ подеиъ просвѣтенъ и културенъ шо е обхванало нашето село Тущовица въ Преславско.

До тази година въ селото ни се назначаваха за учители хора некѣдърни, съ изключение на стария бившъ такѣвъ Ст. Върбановъ, който остави спомена?

А, миналогодишната ни учителка и просвѣтното и дѣло беше неизвесно за насъ проститѣ селени, но и опасно за децата ни, а тази година имаме назначени трима учители—двама въ народното и единъ въ частно турско училище, и тримата млади енергични и съ пълна вѣра въ дѣлото на което служатъ, Училищното настоятелство заслужава похвала въ своя изборъ и подкрепата която дава на учителитѣ, при изпълнение на своя дългъ къмъ насъ селенитѣ съ съдействието на Училищното н-ство и подъ контролата на у-литѣ, училищния дворъ се уреди, направиха съ трудова на учениците, хубава цвѣтна градина, изкопаха се 60 дупки за дрѣвчета.

Обаче това което заслужава похвала и което най много радва насъ селанитѣ е, че Г-да у-литѣ по свое усмотрение уредиха вечерно

училище дето насъ възрастнитѣ и прости селяни събиратъ всѣка вечеръ да ни учатъ. Занимаватъ ни по Аритметика, Геометрия и Кооперативно дѣло; по геометрия ни занимава учителя Борисъ Петровъ, по аритметика учителя Минчо Кеховъ, а по кооперативно дѣло, Василь Чолаковъ.

Училището се посещава най редовно и винаги препълнено, като малкитѣ си деца и ние щомъ се стѣмни вземаме тетрадитѣ си и отиваме на училище. Учителите заедно съ по беднитѣ младежи готвятъ вечеринка. По инициативата на у-тѣ Минчо Кеховъ и Василь Чолаковъ въ селото ни се образува Трудова Горска Производителна Кооперация „Герлово“. Г-да у-литѣ сж редовни членове и ръководители на Кооперацията, тя брой днесъ 32 члена, съ първитѣ пролетни лжчи кооперацията започва да работи. Сега ние твърдо сме убедени само тя ще ни спаси отъ ноктитѣ на тия които ограбватъ.

Това е просвѣтното и културно дѣло на нашитѣ учители Кехайовъ, Чалжковъ и Петровъ което заслужава похвала.

Селянинъ

При първа възможность плащайте си абонамента

Последния срокъ за приемане алуменитѣ единъ и два лв. е до 31 Мартъ.

Онѣ дѣнь въ София се състоя сбирка на младежитѣ сговористи; изглежда сговора отъ сега си готви изборния апаратъ за едни свободни „избори“.

Въ Стара Загора на 1 Мартъ имаше голѣмъ съборъ на младежитѣ земледѣлци и е било устроено публично събрание на което сж говорили Инж. К. Поповъ и касиера на Мл. Земл. Съюзъ Петъръ Беляшки въ присѣствието на повече отъ 3000 души, като ораторитѣ сж биле бурно аламирани. Сжщия дѣнь е устроилъ публично събрание и Н. Представителъ Д. Гичевъ, като е произнесълъ политическа речъ.

На 15 т. ще говорятъ на публично събрание въ Шуменъ Н. Представителъ Д. Гичевъ и чл. упр. съветъ В. Димовъ.

Окржжна земледѣлска сбирка

На 1 мартъ бѣше свикана окр. земл. сбирка.

Поради късното и недостатъчно разгласяване, не можѣха да присѣтствуватъ делегати отъ по-голѣма частъ отъ околийтѣ. Така: отъ Османъ-Пазарска и Ески-Джумайска околия нѣмаше нито единъ делегатъ, отъ Прѣславска и Половска околии—само по единъ делегатъ, отъ Новопазарска околия—само 3 делегати, и отъ Шуменска—35 делегати, и окр. сжветници.

Поради това, дневния редъ се изостави.

Окр. сжветници Т. Бошнаковъ даде отчетъ за дѣйността на окр. сжветници. При това, той изгъкна врѣдата отъ изборитѣ коалиции, тѣй като при на-важнитѣ въпроси, избраницитѣ отъ другитѣ партии въ коалиции съ земл. сжюзъ, ставали по—голѣми сговористи отъ последнитѣ.

Следъ това се изказаха по въпроса за изборитѣ коалиции: Вергилъ димовъ, Георги Марковъ, Георги Юрдановъ, А. Капитановъ и Ив. Василевъ.

Георги Марковъ открито и недвусмислено се изказа за изборнитѣ коалиции съ демократичнитѣ опозиционни партии, което се налага отъ момента и държавническата мъдростъ на една реална политика. Съ това, заяви той, не отрича нито повеленията на чл. 3 отъ устава, нито бждащитѣ решения на сжюзнитѣ институти, които ще да кажатъ своята последна решающа дума, на която той безпрекословно ще се подчини като дисциплиниранъ членъ на сжюза.

Всички останали оратори се изказаха единодушно за самостоятелна изборна борба, позовавайки се на чл. 3 отъ устава, сжюзната литература и традиция, горчивия опитъ отъ досегашнитѣ коалиции и природата на всички буржуазни—банкерски партии, цитирайки приказката съ квачката, която като налюпи патенца, следъ като поотрастнатъ и ги заведе

при блатото, патенцата се гмурватъ въ блатото и оставатъ тамъ, а тя на брега.

Направи се предложение, да се гласува пожелание, въ смисълъ: че се препорѣчва на сжюзнитѣ управителни тѣла желанието на Шуменски окржгъ за самостоятелна изборна борба. Частъ отъ делегатитѣ се противно поставиха на това предло-

жение, изгъквайки отсѣствието на делегатитѣ отъ повечето околии, които немогатъ да се ангажиратъ съ подобно предложение.

Но понеже по-голѣмата частъ отъ присѣтствующитѣ делегати отъ Шуменска околия, бѣха за самостоятелната изборна, борба наделяха, гласува се направеното предложение

Да бждемъ внимателни.

Българския Земледѣлски Народенъ Сжюзъ има своето съществуване отъ 1900 год. гдето гъ гр. Плевенъ е станалъ първи Земл. Конгресъ въ който е приетъ устава, основний законъ на земледѣлската организация, въ който уставъ е строго определено какви могатъ да бждатъ членовѣтѣ на този сжюзъ и каква целъ ще се преследва. Следъ 20 годишенъ свободенъ животъ на Б. З. Н. сжюзъ макаръ и въ опозиция, можѣха да се наредятъ подъ неговото знаме повече отъ $\frac{3}{4}$ на земледѣлското население, което това всичко се дължеше на точното прилагане на устава и установенитѣ принципи, и въ най трудното положение на страната, следствие на неуспеха отъ общата война, тогава когато надъ България бѣха нависнали черни облаци, се наложи да се поеме управлението и се спаси страната ни отъ чужда напастъ. Всички знаемъ какво стана въ време управлението на страната отъ земл. сжюзъ, въпреки постановленията на устава, който казва какви и кои могатъ да бждатъ членове на Б. З. Н. Сжюзъ, допуснаха се да членуватъ съ декларации и такива които нѣматъ нищо общо съ земледѣлското и отраслитѣ му, безъ да се провѣрѣватъ технитѣ качества, се допуснаха въ управлението и имъ се даде първитѣ мѣста, които безъ съмнение бѣха организаторитѣ за идването на 9 юний превратъ, който коштува живота на първитѣ хора на сжюза, затварянето и преследването на останалитѣ като метежници. Ето защо казваме „Да бждемъ внимателни“ за да не се повтаря миналото.

Б. З. Н. Сжюзъ следъ фаталната дата бѣше напълно разстроенъ, но той не прекъсна своето съществуване. Много отъ дружбитѣ замръха, много отъ членовѣтѣ се отказаха, даже отъ по първитѣ да се наричатъ земледѣлци по професия и идеи и затова въ станалитѣ следъ 9 юний общински избори се надпреварваха да се наричатъ I II и III сговоръ, за да могатъ да се избиратъ и станатъ кметове или помощници ужъ да запазѣли селото си, незнаемъ отъ кого и отъ какво, но верно да се наредятъ само на ведомостѣта за заплата, а за въстановяване на дружбитѣ не искатъ и да знаятъ, даже се явяватъ противници за да се направятъ организационни събрания въ общинитѣ гдето кметуватъ.

Имаше и такива дружби на които първитѣ хора макаръ и

бити и малтретирани останаха твърди на позициитѣ си и за мигъ не спрѣха съществуването на дружбата си.

До тука казаното се вижда че само едно малко изменение на устава се вижда какво сполете Б. З. Н. Сжюзъ, ето защо казвамъ „да бждемъ внимателни“ защото за най малкото отстъпление отъ уставнитѣ наредби плащаме прескъпо.

Отъ 9 юний до 1926 год. сж правени околийски събрания само отъ нѣколко дружби, които по право правеха само другарски срещи, обаче въ надвечерието на изборитѣ за окр. съвети и народни представители презъ 1927 год. дружбитѣ се поувеличиха и имаше се вече възможность да ставатъ редовни окол. събрания, а въ надвечерието за изборитѣ на окр. съветници презъ 1930 г. се възтановиха почти всички дружби въ страната така трѣбва да бжде, всѣки да си иде на мѣстото, но не би ли трѣбвало да се погледне на устава особенио за кандидатитѣ, дали тѣ имаха всички право за избираеми, дали не сж прекъсвали членуването си, получаване сжюзний вестникъ и не били станало грѣшка, ако имъ се даде първо мѣсто отъ тия които отстояха на позицията до край и не шавнаха ни въ дѣсно ни въ лево. Споредъ мене това не е уставно, предполага се че и за напредъ ще се нарушава устава ме навеща станалото окол. събрание на 1 II 1931 год. въ гр. Нови Пазаръ, гдето секр. касиера даде отчета за дейността на окол. настоятелство за изтеклата 1930 г. гдето се забелязва следнитѣ уставни нарушения именно: приеа се за редовни дружби които сж отчетени само предъ сжюза но не и къмъ окол. настоятелство и обратно—къмъ настоятелството, но не и къмъ сжюза, Отъ едно село се допускатъ две дружби за редовни когато въ самото събрание представителитѣ не се споразумяватъ и става начало за разцепване на дружбитѣ и въ други села. Не се провѣрѣватъ качества на избранитѣ членове на окол. настоятелство, а тия вършени отъ н-вото работи сж допостигнати за другитѣ партии а най вече за демократическия сговоръ, който не прави разлика на обещание, само да пусне сговористка бюлетина. Това не бива и не трѣбва да става въ редоветѣ на Б. З. Н. сжюзъ, който има нужда само отъ добри испитани по професия и убеждение членове. Ето защо съмъ принуденъ да кажа: Да бждемъ внимателни.

с. Мурадаларъ
Н. Пезарско Д. Русиновъ